

Συνέντευξη Παναγιώτη Λαδακάκου στο worldenergynews.gr

<https://worldenergynews.gr/index.php?id=39383>

Τρίτη, 12 Νοεμβρίου 2019

1. Ξεκινώντας με τα θέματα της τρέχουσας επικαιρότητας, στο πρόσφατο νομοσχέδιο του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας περιλαμβάνεται μία σειρά ρυθμίσεων για τις ΑΠΕ, όπως η θέσπιση της δυνατότητας για απευθείας συμμετοχή στην αγορά, καθώς και της διαδικασίας των ατομικών κοινοποιήσεων για την αποζημίωση μεγάλων έργων (άνω των 250 MW). Θεωρείτε πως οι εν λόγω παρεμβάσεις κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση;

ΠΛ: Οι παρεμβάσεις κινούνται σαφώς στη θετική κατεύθυνση, ήταν απαραίτητες και ήταν μεταξύ των αιτημάτων μας ήδη από το 2016 όταν για πρώτη φορά θεσπίσθηκε το νέο καθεστώς ενίσχυσης και λειτουργίας των ΑΠΕ. Θα ήθελα όμως να υπογραμμίσω ότι το μέτρο επιτυχίας μιας νομοθετικής διάταξης -όσο θετική και αν είναι- είναι ο τρόπος και η ταχύτητα εφαρμογής της. Για παράδειγμα, για την περίπτωση των μεγάλων έργων, αναμένουμε ότι το Υπουργείο θα εκδώσει τάχιστα τις εφαρμοστικές αποφάσεις και θα διαμορφώσει το πλαίσιο ώστε με το νέο έτος να μπορεί να υποδεχθεί αιτήσεις για να τις προωθήσει προς αξιολόγηση στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2. Το ΥΠΕΝ έχει επίσης προαναγγείλει δύο ακόμη «κύματα» παρεμβάσεων για την ενίσχυση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Κατά τη γνώμη σας, ποιοι τομείς χρήζουν άμεσων διαρθρωτικών αλλαγών, ώστε να επιταχυνθούν οι «πράσινες» επενδύσεις;

ΠΛ: Η προτεραιότητά μας πρέπει να είναι η **απλοποίηση της αδειοδοτικής διαδικασίας**. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην **επιτάχυνση των εγκρίσεων του επανασχεδιασμού των ήδη αδειοδοτημένων έργων**. Η συντριπτική των χερσαίων αιολικών που θα συμβάλουν στο στόχο του 2030 θα προέλθει από τα χερσαία αιολικά που είναι σήμερα υπό ανάπτυξη και έχουν φθάσει ήδη σε ένα βαθμό ωριμότητας.

Αυτός που τελικά θα ωφεληθεί από την ριζική απλοποίηση της διαδικασίας τροποποίησης των παλιών αδειών είναι ο καταναλωτής. Διότι όταν ο παραγωγός αισθάνεται ασφάλεια ότι θα μπορέσει εύκολα και έγκαιρα να ολοκληρώσει την αδειοδότηση ενός νέου βελτιστοποιημένου σχεδιασμού, τότε θα λαμβάνει υπόψη τον πλέον επίκαιρο και βέλτιστο σχεδιασμό κατά τις προσφορές του στις δημοπρασίες, προσφέροντας πιο ανταγωνιστικές τιμές, ακόμα και αν δεν έχει ήδη ολοκληρώσει την προσαρμογή των αδειών του.

Προς την ίδια κατεύθυνση, έχουμε διατυπώσει και άλλες ανάλογες προτάσεις: για παράδειγμα, το πιστοποιητικό τύπου των ανεμογεννητριών να ζητείται με την έκδοση της άδειας

λειτουργίας. Έτσι, θα μπορεί ο επενδυτής να εντάξει έγκαιρα στην αδειοδότησή του νέες, πιο παραγωγικές ανεμογεννήτριες, που δεν διαθέτουν τώρα πιστοποιητικό άλλα έχει ήδη προαναγγελθεί η έκδοσή του από τους κατασκευαστές.

Φυσικά, πέραν του αδειοδοτικού πλαισίου και των μεγάλων επενδύσεων, απαιτούνται πολλά ακόμα. Ενδεικτικά αναφέρομαι σε:

1. **Διεθνείς διασυνδέσεις** προς όλες τις όμορες χώρες και προς την Ευρώπη. Στρατηγικός στόχος αυτών των διασυνδέσεων θα πρέπει να είναι να αξιοποιηθούν αποκλειστικά για ηλεκτρισμό από Α.Π.Ε. και να καταστήσουν τη χώρα εξαγωγό πράσινης ενέργειας.
2. **Εγχώριες διασυνδέσεις** με έμφαση τη διασύνδεση των νησιών και την άρση των τοπικών κορεσμών.
3. **Αποθήκευση ενέργειας**. Κεντρικές και αποκεντρωμένες μονάδες. Αυτή είναι η πραγματική γέφυρα που χρειαζόμαστε για να περάσουμε από το σημερινό μοντέλο, στο 100% πράσινο ενεργειακό μέλλον.

Τέλος δεν πρέπει να ξεχνάμε την ανάγκη διαφύλαξης της βιωσιμότητας του **Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε.** ο οποίος αποτελεί βασικό δείκτη υγείας του κλάδου μας.

3. Από αυτές τις «πράσινες» επενδύσεις, τουλάχιστον προς το παρόν, στη χώρα μας απουσιάζει παντελώς η δυνατότητα δημιουργίας θαλάσσιων αιολικών πάρκων. Πιστεύετε πως η επίτευξη του στόχου συμμετοχής των ΑΠΕ κατά 35% στο ενεργειακό μίγμα έως το τέλος του 2030, αναπόφευκτα θα χρειαστεί να «περάσει» και από την εκμετάλλευση του θαλάσσιου αιολικού δυναμικού;

ΠΛ: Το θαλάσσιο αιολικό δυναμικό της πατρίδας μας είναι εξαιρετικά πλούσιο και πρέπει να αξιοποιηθεί για πάρα πολλούς λόγους:

α) όπως υπονοείται στην ερώτησή σας, τα θαλάσσια αιολικά πάρκα μπορεί να προσφέρουν μεγάλες ποσότητες αιολικής ισχύος. Αυτό είναι ήδη εφικτό, παρά τον περιορισμό των 6 ναυτικών μιλίων στα χωρικά μας ύδατα. Αντιλαμβάνεστε βέβαια τις τεράστιες προοπτικές που ανοίγονται αν εκμεταλλευθούμε και τη υπόλοιπη θάλασσά με την ενεργοποίηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας.

β) τα αναπτυξιακά οφέλη επίσης είναι σημαντικά. Τα θαλάσσια αιολικά πάρκα έχουν υψηλή εγχώρια προστιθέμενη αξία και μπορεί στηρίξουν μια σημαντική εγχώρια εφοδιαστική αλυσίδα: ναυπηγία, βιομηχανία καλωδίων, τσιμέντου, υπηρεσίες κλπ.

γ) τα εθνικά και γεωπολιτικά οφέλη είναι επίσης μεγάλα και τόσο προφανή που δεν χρειάζονται περισσότερη ανάλυση.

Κάποιος λοιπόν θα πρέπει να εξηγήσει γιατί, ενώ ξοδεύουμε χρήματα, χρόνο και πολιτικό κεφάλαιο για να ερευνήσουμε αβέβαια κοιτάσματα υδρογονανθράκων που, ακόμα και αν βρεθούν, θα αξιοποιηθούν μετά από 10-15 έτη, γιατί δεν κινούμαστε κατά προτεραιότητα στην

άμεση αξιοποίηση του 100% βεβαιωμένου εγχώριου ενεργειακού μας πόρου που είναι το θαλάσσιο αιολικό δυναμικό του Αιγαίου.

4. Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως για παράδειγμα στη Μεγάλη Βρετανία, η υπεράκτια αιολική ενέργεια ήδη εξελίσσεται σε έναν δυναμικό κλάδο των ΑΠΕ. Με βάση και την πρόσφατη επίσκεψή σας στη Σκωτία, στο πλαίσιο της επίσκεψης που οργάνωσε η βρετανική πρεσβεία για ενημέρωση μεταξύ άλλων και για την αξιοποίηση του θαλάσσιου αιολικού δυναμικού, ποιες καλές πρακτικές θα μπορούσε κατά τη γνώμη σας να υιοθετήσει η χώρα μας από τη διεθνή εμπειρία, ώστε να καλύψει το χαμένο έδαφος;

ΠΛ: Στο εξωτερικό γίνεται πράγματι οργανισμός στο θέμα της ανάπτυξης θαλάσσιων αιολικών πάρκων. Η πρόσφατη επίσκεψη στην Σκωτία, έκανε όλους εμάς τους συμμετέχοντες πολύ πιο σοφούς αλλά και πιο πεπεισμένους ότι οφείλουμε να εφαρμόσουμε τις καλές πρακτικές που διαπιστώσαμε και στην χώρα μας το συντομότερο. Θα έλεγα ότι υπάρχουν πολλά χρήσιμα μαθήματα από τη διεθνή εμπειρία. Θα επιμείνω σε δύο:

Πρώτον: ο τρόπος που το κράτος οργανώνεται σε όλα τα επίπεδα, πολιτικό, νομοθετικό, διοικητικό, για να κινηθεί συντεταγμένα προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου. Στην περίπτωση της Μεγάλης Βρετανίας, και ειδικότερα της Σκωτίας, ο στόχος για μετατροπή σε ένα διεθνές κέντρο (hub) πλωτών θαλασσιών ανεμογεννητριών περιελάμβανε προετοιμασία σε θέματα τοπικών υποδομών, διεθνούς δικαίου της θάλασσας, μηχανισμού ενίσχυσης, ηλεκτρικών διασυνδέσεων, θαλάσσιας χωροταξίας κλπ.

Δεύτερον: ο σχεδιασμός προκειμένου η επίτευξη του στόχου να γίνει με μεγιστοποίηση της εγχώριας αξίας. Ειδικά για την Ελλάδα με την πλούσια ναυπηγική παράδοση, αυτό έχει ιδιαίτερη αξία.

5. Αν και οι ελληνικές θάλασσες χαρακτηρίζονται κατά κανόνα από μεγάλα βάθη, υπάρχουν ωστόσο σχετικά αβαθείς περιοχές, όπου θα μπορούσαν να έχουν ήδη εγκατασταθεί υπεράκτια πάρκα, με συμβατικές θαλάσσιες ανεμογεννήτριες που θεμελιώνονται στον πυθμένα. Μάλιστα, από το 2010 το ΚΑΠΕ έχει προσδιορίσει γι' αυτό τον σκοπό 12 ζώνες ανά τη χώρα. Γιατί δεν έχει προχωρήσει έως σήμερα κανένα ανάλογο σχέδιο και τι θα χρειαστεί για να «ξεμπλοκάρουν» ανάλογες επενδύσεις;

ΠΛ: Υπήρξαν αρκετά λάθη. Νομίζω ότι το σημαντικότερο ήταν ότι επιδιώχθηκε το κράτος να κάνει το ίδιο ανάπτυξη έργων (project development) αντί να αφήσει αυτή τη δουλειά στον ιδιωτικό τομέα. Όταν λοιπόν έλειψαν οι άνθρωποι που έτρεχαν αυτή την ιστορία, το ζήτημα βάλτωσε. Οπωσδήποτε και η οικονομική κρίση που μεσολάβησε συνέβαλε σε αυτό.

Πάντως έστω και έτσι υπάρχει σήμερα κατά την ενημέρωσή μας, ένα τουλάχιστον ιδιωτικό θαλάσσιο αιολικό πάρκο που φαίνεται ότι έχει φθάσει σε κάποιο βαθμό ωριμότητας.

Αυτό που χρειάζεται σήμερα η θαλάσσια αιολική ενέργεια στην Ελλάδα για να ξεκινήσει είναι να σχεδιασθούν ένα ή δύο έργα εμπορικής κλίμακας, κατ' αρχάς εντός των 6 ναυτικών μιλίων και κατά το δυνατό κοντά σε θαλάσσιες περιοχές με επαρκές δίκτυο και με επαρκείς ναυπηγικές

ή λιμενικές υποδομές. Για αυτό είχαμε επικροτήσει την εξαγγελία της προηγούμενης Κυβέρνησης για ένα πιλοτικό διαγωνισμό για τέτοιας εμπορικής κλίμακας έργα μέσα στο 2020.

Παράλληλα χρειάζεται η θαλάσσια αιολική ενέργεια να αποτελέσει πυλώνα της Εθνικής Θαλάσσιας Στρατηγικής που θα ετοιμαστεί κατά τα μέσα του 2020, και βεβαίως να ενσωματωθεί αποτελεσματικό τόσο στο υπό αναθεώρηση Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο των Α.Π.Ε. όσο και στα μελλοντικά Θαλάσσια Χωροταξικά Σχέδια.

6. Την ίδια στιγμή, οι εκτιμήσεις όλων των ειδικών συγκλίνουν στο γεγονός ότι η «επόμενη ημέρα» στα θαλάσσια αιολικά πάρκα είναι οι πλωτές ανεμογεννήτριες, οι οποίες μάλιστα ενδείκνυται για κράτη όπως η Ελλάδα, όπου οι υπεράκτιες ζώνες χαρακτηρίζονται κατά κανόνα από μεγάλα βάθη. Θεωρείτε ότι είναι ένας κλάδος στον οποίο θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί η χώρα μας από τώρα, παρόλο που τα πλωτά πάρκα δεν αποτελούν προς ώρας οικονομικά βιώσιμη λύση; Τι θα χρειαζόταν για την «είσοδο» στα πλωτά αιολικά πάρκα;

ΠΛ: Όσες προϋποθέσεις ανέφερα προηγουμένως, αφορούν όλα τα θαλάσσια αιολικά πάρκα. Θεμελιωμένα στον πυθμένα και πλωτά. Έχετε πάντως δίκιο ότι τα μεγάλα σχετικά βάθη των Ελληνικών θαλασσών, δημιουργούν ισχυρούς περιορισμούς για τα θεμελιωμένα θαλάσσια πάρκα. Το καλό είναι ότι η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και η εντυπωσιακή πτώση του κόστους που έχει ήδη επιτευχθεί και αναμένεται και για το άμεσο μέλλον, καθιστούν τις πλωτές ανεμογεννήτριες μια κρίσιμη επιλογή για την ενεργειακή πολιτική της πατρίδας μας.

7. Ποια θα ήταν τα οφέλη για την Ελλάδα, από την απόκτηση τεχνογνωσίας στον συγκεκριμένο κλάδο;

ΠΛ: Εκτός από τα ενεργειακά, αναπτυξιακά και εθνικά οφέλη που ανέφερα, η Ελλάδα -αν κινηθεί νωρίς- έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει υποδομές και τεχνογνωσία με τις οποίες θα μπορέσει να υποστηρίξει μια μεγάλη ανάπτυξη σε όλη την περιοχή της Μεσογείου τις επόμενες δεκαετίες. Πρόκειται για ένα όραμα στο οποίο έχουμε πιστέψει και ελπίζουμε να δούμε να πραγματοποιείται μέσα στην δεκαετία που έρχεται.

Για μένα πάντως δεν έχει νόημα να μιλάμε για πλωτά θαλάσσια αιολικά πάρκα στην Ελλάδα και να μην στοχεύουμε ταυτόχρονα να γίνουμε περιφερειακός παίκτης στον κλάδο αυτό, εξάγοντας τεχνογνωσία και δίνοντας περισσότερες παραγγελίες και δουλειές στις υποδομές που θα αναπτύξουμε για την κατασκευή και την υποστήριξη της λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

8. Με βάση τις διεθνείς εκτιμήσεις, πότε αναμένεται η λύση των πλωτών αιολικών πάρκων να ωριμάσει εμπορικά σε τέτοιο βαθμό, ώστε με τη μαζική εφαρμογή της να δοθεί απάντηση στο πρόβλημα του μεγάλου βάθους των περισσότερων ελληνικών θαλασσών;

ΠΛ: Αυτό που διαπίστωνα στην πρόσφατη επίσκεψη μου στην Σκωτία είναι ότι οι πλωτές ανεμογεννήτριες είναι ήδη «εδώ» και έχουν έρθει όχι μόνο για να μείνουν αλλά για να κυριαρχήσουν.

Η τεχνολογία των πλωτών ανεμογεννητριών έχει ξεπεράσει προ πολλού το επιδεικτικό στάδιο και πλέον ξεπερνά το ημιεμπορικό. Στις αρχές Οκτωβρίου ανακοινώθηκε η οριστικοποίηση του χρηματοδοτικού σχήματος για το μεγαλύτερο πλωτό θαλάσσιο αιολικό πάρκο, το Hywind Tampen συνολικής ισχύος 88MW που θα εγκατασταθεί σε απόσταση 140 χλμ από τις Νορβηγικές ακτές σε θάλασσα βάθους 260-300 μέτρων και αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2022. Έρχεται η ώρα που θα δούμε να υλοποιούνται τέτοια έργα σε πολύ μεγάλη κλίμακα σε διάφορες περιοχές του κόσμου και οι επενδύσεις θα στηρίζονται πλήρως σε τραπεζική χρηματοδότηση έργου (project finance). Η Ελλάδα δεν πρέπει να μείνει έξω από αυτό το παιχνίδι.